

Чергування

В — у

Підготувала
Наталія Вербич

У

- На початку речення перед словом, що починається на приголосний

У другій половині...,

У структурі слова...

У добу революції... (В добу...),

Утрое примножив...

Уперше термін з'явився... (Вперше...),

Усі каталоги доступні... (Всі...),

- Між приголосними
(після слова, що закінчується на приголосний, перед словом, яке починається на приголосний)

застосовують у випадках;

участь у кримінальному судочинстві,

прогалин у законодавстві,

працював учителем,

збільшив удвоє,

з урахуванням

приріст у якій

У

(незалежно від закінчення попереднього слова)

Після паузи, що на письмі позначена комою, крапкою з комою, двокрапкою, тире, дужкою й крапками, перед приголосним

На його думку, **у** майбутньому ...
1857-1861 – **у** середній школі...
обидва – **у** журналі...
М. Шреттінгер (1772–1851;
Німеччина) **у**дерше

Перед словом, що починається на **в, ф**, а також звукосполуками **льв, св, зв, дв, тв, гв, хв, сф** і под.:

Національна школа хартій **у**
Франції,
інституту **у** Львові,
містах **у** світі,
інші **у** творах,
спостерігаємо **у** сфері

ЗАУВАЖТЕ!

пишемо **У**

На початку речення або частини складного речення перед буквами, що позначають звуки **йа, йе, йу, йі**

У Японії..., **У** Європі..., **У** Юрмалі..., **У** їхніх ...
..., **У** яких вирізняємо...,
..., **У** єдиних вимогах...,
..., **У** їдальні...

Перед цифровими позначеннями дат, чисел, які вимовляють з першим **в** або звукосполукою **дв**

У 20 ст. (двадцят**о**му) поширилася теорія,
твори **у** 8 т. (восьми)

В

- На початку речення перед словом, що починається на голосний
 - В Україні сформувалася...
 - В інших публічних колекціях...
 - В окремій державі...
- Між голосними (після слова, що закінчується на приголосний, перед словом, яке починається на приголосний)
 - революції в Іспанії,
 - бібліотечну справу в Україні,
 - інтегрується в європейські проекти.

В

Після слова, що закінчуються на *голосний*, перед словом, яке починається на більшість *приголосних* (крім **в**, **ф**, **льв**, **св**, **зв**, **дв**, **тв**, **гв**, **хв** , **сф** і под.)

Після слова, яке завершується на *приголосний*, перед словом, яке починається на *голосний*

оцінки **в** семи позиціях,
функціонування медіа **в**
суспільстві,
згадки **в** пам'ятках,
правосуддя **в** правовій державі
функціонувало **в** 15 ст.
(п'ятнадцятому)

першим **в** Азії,
центр **в** Україні,
вплив **в** умовах,
досліджень **в** економіці

ЗАУВАЖТЕ!

пишемо **В**

Перед аббревіатурою, у назві першої букви якої вимовляємо голосний

працює **в** НБУ [в ен бе у], задіяли **в** МВФ [в ем ве еф], поширені **в** СРСР [в ес ер ес ер]

Після скороченого слова на приголосний, яке вимовляємо *повністю* з кінцевим голосним

У 17 ст. (*столітті*) **в** місті була, Наприкінці 19 — на початку 20 ст. (*століття*) **в** соборі перебудували...

Після дат, записаних цифрами, останню з яких вимовляють *повністю* з кінцевим голосним

У вересні 1967 (*сьомого*) **в** м. Хмельницькому, З 1999 (*девятого*) **в** Центрі інформаційних технологій функціонує

чергування НЕ відбувається

У словах, які вживаємо лише з початковим у або початковим в

у-: увага, ударник, узбережжя, указ, умова, усталення, установа, уява

в-: взаємини, влада, власний, властивість, вплив, вражий

У власних назвах і запозичених словах

у-: увертюра, ультиматум, утопія, Україна, Ужгород, Угорщина, Урал;

в-: Володимир, Владислав, Врубель

Зважаємо на семантику

Чергування в – у може спричинити зміну значення слів:

вдача (характер) — **удача** (успіх),
вправа (завдання) — **управа** (установа),
вступ (початок) — **уступ** (виїмка),
вплив (кого на що) — **уплив** (чого, куди, текти),
вклад (внесок) — **уклад** (порядок),
ураз (хвороба) — **враз** (разом),
уряд (правління) — **вряд** (прислівник, поруч) та ін.

Зважаємо на семантику

Звуки міняють значення слів.
Треба, щоб їх розрізнять ти зумів:
Вправу – завдання, що виконав ти,
Управу – на когось можна знайти.
Цінне досягнення в чомусь – це **вклад**,
Спосіб життя називають **уклад**.
Небажаних зустрічей ти **уникаєш**,
У слово вчителя вдумавсь – **вникаєш**.
«У» не міняєм на «В» у словах,
Щоб збереглася їх сила жива:
Влада, вказівка, урок, установа,
Внутрішній, вплив, узбережжя, умова,
Вдалий, взуття, упаковка, удар,
Вдячний, взаємний, узгір'я, удав.
Вдумуйся в значення кожного слова –
Стане від цього багатшою мова!
(із книжки «У світі лінгвістичних казок»)

Пишімо без помилок!

